

E. Forsvaret

Styrke i fred:

Ca 30 800 (inkl. befall, sivilt tilsatte og vernepliktige)

Styrke ved mobilisering:

Ca 214 000.

Langtidsproposisjonen for omleggingen av Forsvaret i perioden 2002-2005, St. prp. 45 (2000-2001)

Regjeringens Stortingsproposisjon nr. 45 (2000-2001) ble behandlet i Stortinget i juni 2001. Stortingets innstilling støttet i hovedsak opp om regjeringens opplegg for omleggingen av Forsvaret, bl.a. målsettingene om at:

- Forsvarets organisasjon skal reduseres med omkring 5 000 personell.
- Forsvarets driftsutgifter skal reduseres med ca 2 milliarder kroner innen utløpet av omleggingsperioden.
- Forsvaret må moderniseres for å møte en ny tids utfordringer.

De følgende vedtatte organisasjonsendringer i nasjonal kommandostruktur vil bidra til økt effektivitet og en styrket strategisk ledelse:

- Forsvarets overkommando legges ned tidligst mulig i omleggingsperioden, og senest innen 31. desember 2004.
- Forsvarsstaben opprettes og samlokaliseres med
- Forsvarsdepartementet tidligst mulig i omleggingsperioden, og senest innen 31. desember 2004
- Ledelsesapparatet reduseres kraftig.
- Dagens forsvarskommandoer (FKN og FKS), de tre sjøforsvarsdistriktene (SDN, SDV og SDS) og de fire distriktskommandoene (DKN, DKT, DKSV og DKØ) i Hæren legges ned.

Det opprettes:

- Fellesoperativt hovedkvarter (FOHK), Jättå i Stavanger
- Landsdelskommando Nord (LDKN), Reitan i Bodø og
- Landsdelskommando Sør (LDKS), Trondheim

Nåværende organisering av Forsvarets politiske og militære ledelse

Forsvarsdepartementets rolle er basert på de oppgaver forsvarsministeren ivaretar i vårt politiske og forvaltningsmessige system. De kan grupperes i fire hovedgrupper:

- konstitusjonelle
- politiske
- forvaltningsmessige
- administrative

For departementet står alltid de framtidsrettede, politiske oppgavene i forgrunnen. I den sammenheng er departementet forsvarsministerens sekretariat.

Forsvarsdepartementet utformer Norges sikkerhets- og forsvarspolitikken og hovedretningslinjene for Forsvarets samlede virksomhet. Departementet skal også drive overordnet styring, planlegging og kontroll av virksomheten. Denne del av virksomheten er styrket gjennom innføring av et styringskonsept som danner grunnlaget for utvikling av et helhetlig og sammenhengende styringssystem for virksomheten i Forsvaret basert på prinsippene om mål- og resultatstyring. Det nye økonomireglementet for staten har ytterligere forsterket og konkretisert departementets styrings- og kontrollansvar. Departementet skal også fastsette hovedprinsippene i underlagte etaters organisasjon, personell- og økonomiforvaltning og sørge for effektiv ressursbruk gjennom rasjonelle styringssystemer.

Forsvarsministeren er konstitusjonelt og parlamentarisk ansvarlig for all virksomhet som utføres i de underlagte etater. Dette innebærer at departementet som en del av den utøvende statsmakten, må føre tilsyn med etatenes virksomhet, bl a gjennom en overordnet kontrollfunksjon.

Forsvarets militære organisasjon med Forsvarssjefen (FSJ) som øverste sjef og med Forsvarets overkommando (FO) som sin stab, er direkte underlagt Forsvarsdepartementet.

FO skal drive tverrprioritering og helhetlig ressursstyring og se operativ, styrkeproduserende og støtteproduserende virksomhet i sammenheng. FSJ er tillagt alminnelig kommando over alle ledd innen sitt ansvarsområde. Denne myndighet utøver han direkte overfor Stabssjefen i FO (STSJ/FO) og de to øverstkommanderende (ØK) og gjennom utpekte foresatte i FO til øvrige ledd i Forsvaret. FSJ, sammen med STSJ og utpekte foresatte i FO, utgjør ett kommandonivå utad.

FSJ har ansvar for den militære langtidsplanlegging og skal utarbeide forslag til budsjett innenfor sitt ansvarsområde. FSJ skal foreslå kosteffektive og resultatrettede løsninger med utgangspunkt i mål, rammer og politiske retningslinjer utformet av departementet. Han skal videre i sin kontakt med den sivile beredskap sikre god planlegging av forsyningsstøtte i totalforsvarssammenheng.

FSJ har videre ansvar for den operative/utøvende styring og skal sørge for gjennomføring av den løpende virksomhet. Han skal dessuten føre kontroll med at Forsvarets militære organisasjon arbeider målrettet, kostnadseffektivt og rasjonelt i forhold til definerte sluttprodukter av Forsvarets virksomhet i fred. FSJ avgir årlig regnskap, og en sammenfattende vurdering av Forsvarets virksomhet og operativ evne, i forhold til gjeldende forsvarskonsept og valgte strategier.

FO er organisert i en fellesstab og grenstaber. Fellesstaben består av en sentralstab, spesialstaber og fagstaber. Sentralstaben skal forestå strategisk, langsiktig og helhetlig

forsvarsplanlegging, strukturutvikling og ressursanvendelse på FSJs vegne. I denne sammenheng har sentralstaben koordinerende myndighet overfor de øvrige stabene i FO.

Landet er delt i to forsvarskommandoer under ledelse av en Øverstkommanderende (ØK) i hver landsdel. ØKene har den løpende operative ledelse over virksomheten i landsdelen, og utøver operativ kommando over tildelte styrker. ØKene forestår operativ planlegging innen rammen av direkter og oppdrag gitt av FSJ og alliert sjef.

Hæren

Styrke i fred:

Ca 15 000 (befal, mannskaper og sivilt ansatte)

Styrke ved mobilisering:

Ca 89 000 (uten svikttilllegg)

Hovedoppgave:

- utgjøre landforsvarets del av invasjonforsvaret i en landsdel, for tiden i Nord-Norge
- overvåke grensen mot Russland
- opprettholde tilstedeværelse i resten av landet for eventuell nedkjempelse av mindre styrker
- delta med en bataljonstyrke i NATOs utrykningsstyrker
- delta i FN-operasjoner med inntil 1 600 mann
- støtte det sivile samfunn

Langtidsproposisjonen for omleggingen av Forsvaret i perioden 2002-2005, St. prp. 45 (2000-2001)

I løpet av planperioden vil følgende gjennomføres:

- Dagens forsvarskommandoer (FKN og FKS) og de fire distriktskommandoene (DKN, DKT, DKSV og DKØ) i Hæren legges ned.

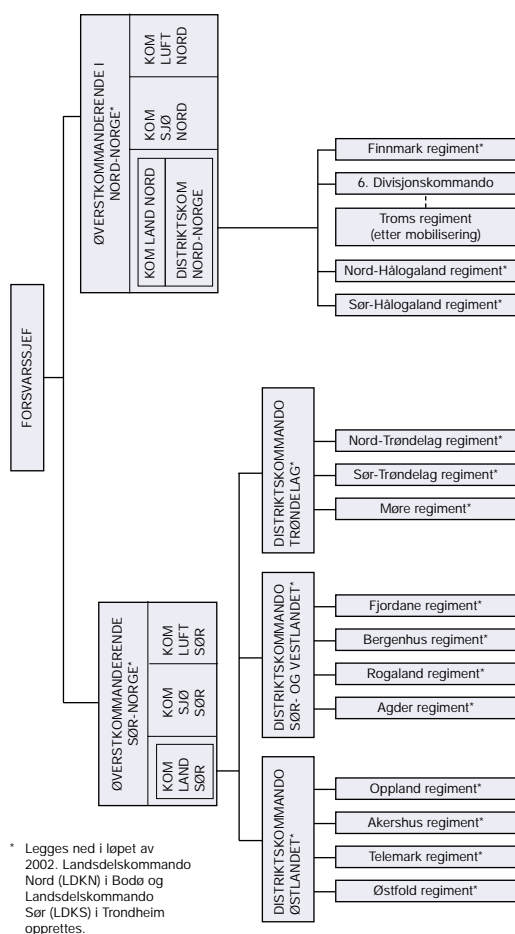
Det opprettes:

- Fellesoperativt hovedkvarter (FOHK), Jättå i Stavanger
- Landsdelskommando Nord (LDKN), Reitan i Bodø og
- Landsdelskommando Sør (LDKS), Trondheim
- Reduksjon fra seks brigader til en mobil divisjon med to brigader og en mobiliseringsbrigade i Trøndelag.
- Fredrikstad, Evjemoen, Helgelandsmoen, Eggemoen og Hvalsmoen nedlegges, samt Befallsskolene for Infanteriet i Harstad og Trondheim.
- Hærens innsatsstyrke, HM Kongens Garde, et jegerforband minst på bataljonsnivå, Grensevakten, ulike støtteamdelinger og inntil 20 feltkompanier opprettholdes/opprettes.

6. divisjon omorganiseres til en ny mobil divisjonskommando som skal være i stand til å lede tre til fire brigader – herunder en alliert forsterkningsbrigade – og ha underlagt nødvendige enheter for ledelsesstøtte og feltetterretning, taktisk støtte og forsyning samt støtteenheter fra NATO Composite Force (NCF). Kommandoen benevnes 6. Divisjonskommando (6. Divkdo). I fred vil 6. Divkdo få et koordinerende ansvar for styrkeproduksjon ved Hærens utdanningsavdelinger i Troms og Vest-Finnmark.

Opprettelsen av Norwegian Task Group (NoTG) innebærer at det etableres en organisasjon bestående av en kadrestab som i fredstid inngår som en del av Kysteskadren. Når NoTH er oppsatt for øvelse eller operasjoner, inngår den i den nasjonale kommandostruktur og underlegges Fellesoperativt hovedkvarter (FOHK).

Operative kommandolinjer i Hæren

* Legges ned i løpet av 2002. Landsdelskommando Nord (LDKN) i Bodø og Landsdelskommando Sør (LDKS) i Trondheim opprettes.

Brigaden

AVDELING	ENHET	OPPGAVE	VÅPEN/MATERIELL
Ledelses-avdelinger	Stab Sambandskompani Oppklaringseskadron Militærpolitikompani	Planlegging, ledelse, kontroll, utdanning Samband innen brigaden og til høyere staber, stabstjenester, administrasjon Oppklaring, overvåking Polititjeneste, trafikkregulering, krigsfangehjelp	
Manøver-avdelinger	Infanteribataljoner Panserbataljoner (i noen brigader)	Angripe og slå fienden, ta lende, stanse fienden, holde lende Angripe og slå fienden, ta lende stanse fienden	Håndvåpen, mitraljøser, maskingevær, bombekastere, panservernvåpen, beltvogn, stridsvogn, stormpanservogn, rakettpanserbataljoner
Taktiske støtte-avdelinger	Panserverneskadron Feltartilleribataljon Lufvnerbatteri Ingeniørkompani	Nedkjempe fiendtlige stridskjøretøyer Gi tung ildstøtte Bekjempe luftmål Feltarbeid, minefjernes, ABC-vern	Panserbataljoner (kanon, raket), Selvdrevne og tauede kanoner (middels tunge) Lufvnerbataljoner Arbeidsmaskiner, bromateriell, ABC-materiell
Administrasjon- og forsynings-tjeneste	Forsyningsbataljonen Sanitetskompani	Transport og forsyning av ammunisjon, drivstoff, materiell og proviant Vedlikehold og forsyning av teknisk materiell Sanitetstjeneste for sårede og syke	Lastevogner og feltvogn Spesialkjøretøyer, lagringsutstyr Verktødsutstyr, reparasjonslager Feltsykehus, medisinsk utstyr og ambulanser

Krisehåndtering

Hæren har enkelte avdelinger oppsatt i fredstid som er i stand til å løse oppdrag på kort varsel. Disse avdelingene er:

AVDELING	TYPE	SOLDATTALL	PLASSERING
Garnisonen i Sør-Varanger (GSV) ^{*1)}	Kombinert grensevakt og utdanningsavdeling	Ca 500	Sør-Varanger, Finnmark
H M Kongens Garde (HMKG) ^{*2)}	Infanteriavdeling av bataljons størrelse	Ca 900	Huseby, Oslo
Telemark bataljon (TMBN) ^{*3)}	Motorisert infbn forsterket med et Tren/Tekn kp kalt National Support Element (NSE)	Ca 900	Heistadmoen, Kongsberg og Sessvollmoen i Ullensaker

38

*1) Garnisonen i Sør-Varanger (GSV) består av ledelse, garnisonsforvaltning, stabskompani, ett grensekompani, ett garnisonskompani og en Sambands-avdeling.

*2) Idrettskompaniet på Kolsås er underlagt HMKG. Her gjennomføres 6 måneders utdanning for to tropper pr. år, à ca 70 mann i hver.

*3) Legges ned i løpet av 2002

Enhetsbeskrivelse for Hærens støtte- og forsyningsavdelinger

Enhet	Antall befall/menige
Brigade (Brig)	ca 5 000
Bataljon	ca 800-960 (infanteri)
	ca 800 (artilleri)
	ca 800 (panser)
Kompani	ca 150 (geværkp)
	Andre kp varierer fra 100-300
Tropp	ca 30

Hærens viktigste materiell:

Våpen	Type	Skytskaliber
Stridsvogner	Leopard 1 A5NO	105 mm
	Leopard 1 A1NO	105 mm
Stormpanservogn	NM-135	20 mm
	CV 9030	30 mm
Pansrede kjøretøy	M-113 div utgaver	12,7 mm
	SISU XA-186	12,7 mm
Artilleri:	Selvdrevet artilleri	M109-A3GN
	Tauet artilleri	M114/39
Luftvern:		
Bakke-til-luft raketter	RB-70	
Panservernvåpen:	Rakettpanservogn	NM142/TOW II
	Rakettsystem	TOW I/II
		149 mm
Rakettsystem	ERYX	137 mm
Rekylfri kanon	Carl Gustav	84 mm
Enkeltmannsvåpen	M-72	66 mm
Bombekastere:	BK på beltekjøretøy	M125A1/A2
	BK på beltevogn	BV-206 BK
		81 mm
		81 mm

I tillegg har Hæren andre våpen av mindre kaliber.

Hæren disponerer et større antall kjøretøy, bl a Saab Scania og M-621 lastebiler, BV 202 og BV 206 beltekjøre-tøy, transportpanservogn M-113, samt Mercedes, Volvo og Land-rover terrenggående feltvogner, Suzuki offroadmotorsykler, diverse snøscootertyper og Polaris 6x6 terengkjøretøyer.

39

Sjøforsvaret

Styrke i fred:
ca 8 000.

Styrke ved mobilisering:
ca 22 000.

Hovedoppgaver:

Sjøforsvarets ressurser brukes aktivt hver dag for å sikre landets kyst- og havområder – og de som ferdes her. Sjøforsvarets hovedoppgaver er:

- Overvåkning og kontroll av kystfarvann samt nære og fjerne havområder.
- Myndighetsutøvelse og håndhevelse av suverenitet.
- Kystvakt og kystforvaltning.
- Deltakelse i internasjonale flåtestyrker i regi av NATO og FN.
- Forsvare sjøveis forsyningslinjer.
- Forsvar mot sjøveis invasjon.

Langtidsproposisjonen for omleggingen av Forsvaret i perioden 2002-2005, St. prp. 45 (2000-2001)

I løpet av planperioden vil følgende gjennomføres:

- Dagens forsvarskommandoer (FKN og FKS) og de tre sjøforsvarsdistriktene (SDN, SDV og SDS) legges ned.

Det opprettes:

- Fellesoperativt hovedkvarter (FOHK), Jättå i Stavanger
- Landsdelskommando Nord (LDKN), Reitan i Bodø og
- Landsdelskommando Sør (LDKS), Trondheim
- 14 MTBer av HAUK-klassen beholdes inntil videre. I tillegg: 6 ubåter, 8 mineryddere, 1 minelegger, 3 landgangsfartøyer og diverse støttefartøyer.
- 9 kystartillerifort og 6 undervannsanlegg legges i «møllpose». Befalsskolen for Marinen (BSMA) og Befalsskolen for Kystartilleriet BSKA blir Befalsskolen for Sjøforsvaret (BSSF) som opprettes på Karljohansvern
- Orlogsstasjonene Olavsven, Hysnes, Ulnes, Marvika og Karljohansvern, øvingsfortene Bolærne, Herdla, Nes og øvingsavdelingene Hysnes og Trondenes nedlegges.
- Olavsvern videreføres som base under Ramsund orlogsstasjon
- Kystjegerkommandoen på Trondenes i Harstad opprettes.
- Nyanskaffelser: 5 nye fregatter og 5 MTBer av Skjold-klassen.

Oppgaver

Sjøforsvaret består av Marinen, Kystvakten (KV) og Kystartilleriet (KA). Marinens fartøyer bidrar til å løse hele spektrret av Sjøforsvarets hovedoppgaver (se over). I tillegg utgjør de sammen med Kystvakten en viktig fredsmessig beredskap for den sivile skipsfart.

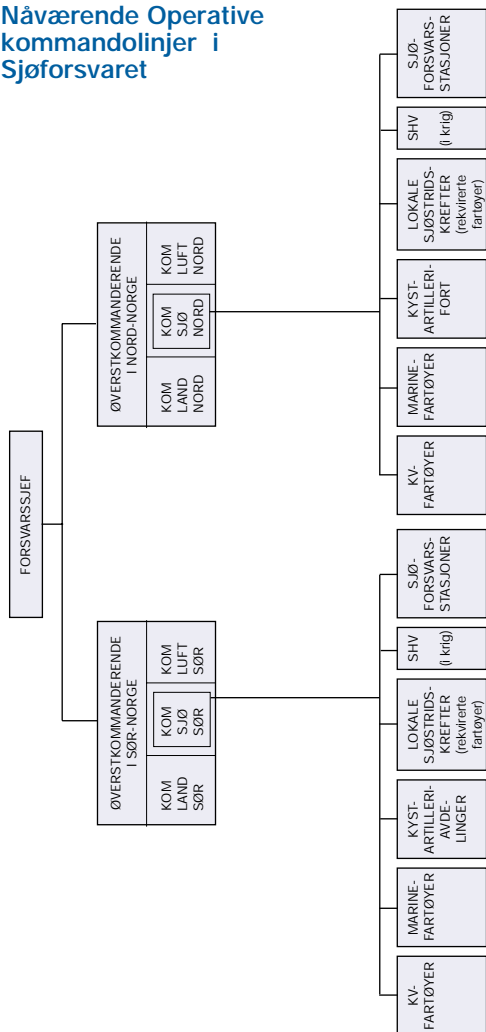
Kystvaktens oppgaver kan inndeles i følgende i følgende hovedelementer: suverenitetshevdelse, myndighetsutøvelse i tilknytning til fiskeri- og annen ressursforvaltning, redningsberedskap, bistands- og oppsynsoppgaver for andre statlige etater og støtte til det sivile samfunn.

En fullstendig beskrivelse av Kystvaktens oppgaver er gitt i Ot.prop 41/97-98 «Lov om Kystvakten» (iverksatt ultimo 1999) med tilhørende instruksjer.

Den indre Kystvakt ble opprettet i 1996 for å ivareta i hovedsak oppgaver innenfor territorialfarvannsgrensen. Andre etater skal bistås med: myndighetsutøvelse, miljøvern og oljevern, skipskontroll, kontroll av fremmede fartøyer, toll-oppsyn og oppgaver for politiet.

Kystartilleriets hovedoppgave i invasjonfartøyer er å sperre fjorder som fører inn til viktige byer og havner. Derfor er kystartilleriavdelingene plassert ved innløpet av slike fjorder. Foruten å delta i invasjonsforsvaret er Kystartilleriets mobile enheter et viktig element i forsvaret av områder som er viktige eller avgjørende for forsvarskampen.

Nåværende Operative kommandolinjer i Sjøforsvaret

42

Marinen

FARTØY	ANTALL	OPPGAVE	VÅPEN	TYPE/ANTALL
Fregatter Oslo-klassen	3	Eskortejeneste	Luftmålsmissiler Sjømålsmissiler Kanoner	Sea Sparrow Penguin 1 1x2 stk 76 mm 1 stk 40 mm 2 stk 20 mm Terne III Stingray
Missiltorpedobåter HAUK-klassen	14	Invasjonsforsvar	Luftverkanoner Antiubåtraketter Antiubåtorpedoer Synkeminer	Penguin 2 1 stk 40mm Mistral TP 613
Undervannsbåter KOBBERN-klassen	4*	Invasjonsforsvar/ forsyningslinjer	Antioverflate- og antiubåtorpedoer	TP 613 MK 37
ULA-klassen	6	Invasjonsforsvar/ forsyningslinjer	Antioverflate- og antiubåtorpedoer	DM 2 A3

*Utfases i løpet av 2001.

43

FARTØY	ANTALL	OPPGAVE	VÅPEN	TYPE/ANTALL
Mineleggere VIDAR-klassen	1	Minelegging	Luftmålsmissil Luftvernskanoner Antiskipsminer Synkeminer	Mistral 2 stk 40 mm MK 6
Mineyddingsfartøyer ALTA-klassen	4	Minesveiping	Luftmålsmissil Luftvernskanon Luftvermitraljøre	Mistral 1 stk 20 mm 2 stk 12,7 mm
OKSØY-klassen	4	Minejakt	Luftmålsmissil Luftvernskanon Luftvermitraljøre	Mistral 1 stk 20 mm 2 stk 12,7 mm
Landgangsfartøyer TJELDSUND-klassen	3	Transport av hæravd.	Luftvernskanoner	3 stk 20 mm
Minekontrollfartøy KNM Tyr	1	Farvannundersøkelser	Luftvermitraljøre	2 stk 12,7 mm
Støttefartøy KNM Valkyrien	1	Assistanse MTB	Luftvermitraljøre	2 stk 12,7 mm
Skolefartøy KNM Horten *		Utdanning/trening	Luftvernskanoner Synkeminer	2 stk 40 mm
KNM Hessa KNM Vigra		Utdanning/trening Utdanning/trening		

* Utfases i løpet av 2002.

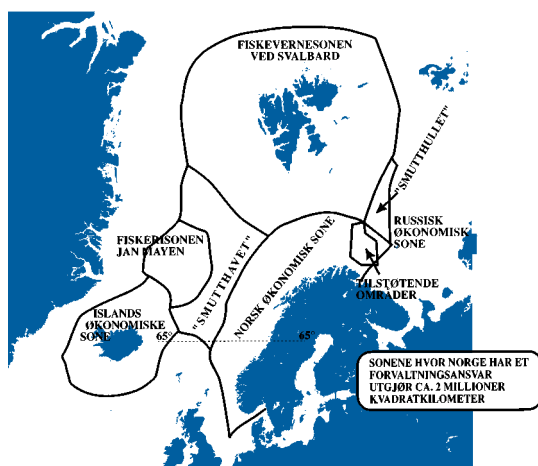
Kystartilleriet

FORT/AVD ANT VÅPEN/TYPE (for invasjonforsvar)

75 mm fort	6	Sjøfrontkanon: 75 mm tårnkanon Luftvern: RBS-70 rakettluftvern, 20 mm Rh 202 kanonluftvern Nærforsvar: 81 mm bombekaster, 84 mm RFK, mitraljører, geværtropper, støttetropp og kystjegerlag.
120 mm fort	3	Sjøfrontkanon: 120 mm tårnautomat- kanon Luftvern: RBS-70 rakettluftvern, luft- vernkontrollsystem, 20 mm luftvern tårnkanon Nærforsvar: 81 mm bombekaster, 84 mm RFK, mitraljører, geværtropper, støttetropp og kystjegerlag.
Torpedo- batterier	3	Torpedo: T1 Mod 1, TP 613 Luftvern: 20 mm Rh 202 kanonluftvern, 12,7 mm luftvermitraljøre Nærforsvar: 81 mm bombekaster, 84 mm RFK, mitraljører, geværtropper, støttetropp.
Minefelt	3	Minesystem: Bunnminer, forankrede miner Luftvern: 20 mm Rh 202 kanonluftvern, 12,7 mm luftvermitraljøre Nærforsvar: 81 mm bombekaster, 84 mm RFK, mitraljører, geværtropper, støttetropp. Ildledningssensorer på alle: Radar, laser, termisk kamera, dagslyskamera, div. optiske instrumenter.
Lette missil- batterier	5	Missil: RBS 17 Hellfire Luftvern: 12,7 mm mitraljøre på S90N Nærforsvar: Egen avdeling Transport: 4 stk stridsbåt S90N

Ytterligere 4 lette missilbatterier er under anskaffelse.

Økonomiske soner og fiskerisoner i Nordområdet

Kystvakten

Kystvaktens oppgaver omfatter bl.a. suverenitetshevdelse, annen myndighetsutøvelse særlig knyttet til ressursforvaltning, miljøoppsyn, redningsberedskap og bistand til statlige etater og det sivile samfunn. Oppgavene forutsetter tilstedeværelse med egnede enheter i jurisdiksjonsområdene – Norsk Økonomisk Sone, Fiskevernsonen ved Svalbard, Fiskerisonen ved Jan Mayen og de kystnære farvann.

Innføring av et kontroll- og håndhevingsregime for forvaltningsområdene under North Atlantic Fisheries Commission (NEAFC) stiller krav til norsk oppfølging og håndhevelse av regimet. Kystvakten vil innenfor rammene av regimet ivareta tilstedeværelse og kontroll i de aktuelle internasjonale havområdene – nordøstlige Atlanterhav, «Smutthavet» og «Smutthullet».

Foruten kystvaktfartøyer benyttes helikoptre, maritime patruljefly og innleide sivile fly i overvåking av aktiviteten i de norske jurisdiksjonsområdene og områdene som dekkes av NEAFC.

Kystvakten

FARTØY	ANT	OPPGAVE	VÅPEN	TYPE/ANT
NORDKAPP- klassen	3	Oppsyn/ eskortetj	Kanoner	1 stk 57 mm Bofors 3 stk 20 mm luftvern Mistral luftvern
			Missil	
			Synkeminer Kan føre torpedoer	

Nytt isforsterket kystvaktfartøy (K/V Svalbard) er under bygging. Fartøyet forventes operativt medio 2002.

Kystvakten leier i tillegg 7 fartøyer for utføring av kystvaktopp-gaver, hvorav 7 er utstyrt med oljevernstyr. Videre disponeres 6 Lynx helikoptre for operasjoner fra Nordkapp-klas-sen samt et fastsatt antall flytimer med maritime overvåkings-fly av typen Orion og innleide sivile fly. Den indre Kystvakt disponerer 7 fartøyer, hvorav 4 er innleid. Disse far-tøyene dekker hver sin sone langs kysten. Til slutt disponerer Kystvakten 7 innleide fartøyer for Bruksvakt-tjeneste langs kysten, spesielt i Nord-Norge.

Luftforsvaret

Styrke i fred:

Totalt ca 7 200 derav ca 2 700 befal, 2 000 sivile og ca 1 500 vernepliktige.

Styrke ved mobilisering:

ca 20 000.

Hovedoppgave:

Overvåking, kontroll og varsling av luftrommet over norsk territorium og tilstøtende havområder. Luftoperasjoner mot invasjonsstyrker.

Langtidsproposisjonen for omleggingen av Forsvaret i perioden 2002-2005, St. prp. 45 (2000-2001)

I løpet av planperioden vil følgende gjennomføres:

- Dagens forsvarskommandoer (FKN og FKS) legges ned.

Det opprettes:

- Fellesoperativt hovedkvarter (FOHK), Jättå i Stavanger
- Landsdelskommando Nord (LDKN), Reitan i Bodø og
- Landsdelskommando Sør (LDKS), Trondheim

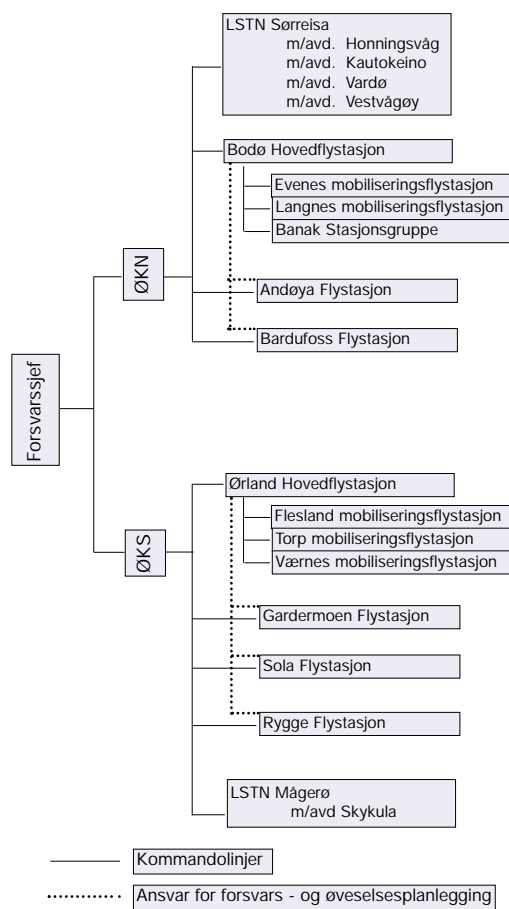
- Bodø og Ørland forblir hovedflystasjoner.
- Gardermoen, Andøya og Sola flystasjoner.
- Gråkallen og Kongsvinger luftstasjoner legges ned, Mågerø opprettholdes.
- Stavern leir legges ned, all befalsutdanning til Kjevik.
- Stortinget vil forberede innkjøp av transportfly og nye kampfly.
- Framtidig virksomhet på Rygge, Gardermoen og Kjeller utredes.

Nåværende organisering:

Under de to landsdelskommandoene FKS og FKN er luftforsvaret organisert i hovedflystasjoner (hflystn), flystasjoner (flystn) og luftforsvarsstasjoner (lstn). (Se kommandolinjer neste side).

Luftforsvarets freds- og krigsorganisasjon er under omorganisering. Målet er bedre å tilpasse fredsorganisasjonens rolle som kompetanseprodusent til krigsorganisasjonen.

Operative kommandolinjer i Luftforsvaret *

* Implementeres i løpet av 2002

For at Luftforsvaret skal kunne løse sine oppgaver, kreves flyplasser og et varslings- og kontrollsystem. I tillegg til dette disponerer Luftforsvaret i dag bl a. følgende fly og våpen:

TYPE	ANT	OPPGAVE	DATA	SKV.	STASJON
Overvåkingsfly					
P-3N «Orion»	2	Kystvakt	Div. overvåkingsutstyr,	333	Andøya
P-3C «Orion»	4	Maritim overvåkning	dypvannsbomber og torpedoer		
Jagerfly					
F-16 «Fighting Falcon»	58	Invasjon- og luftforsvar	20mm maskinkanoner og missiler av ulike typer*)	331 332 334 338	Bodø Bodø Bodø * Ørland
Transportfly					
C-130 «Hercules»	6	Transport av personell og/eller utstyr	Kan ta 92 passasjerer eller 74 bærer og 2 passasjerer	335	Gardermoen
DA-20 «Jet Falcon»	3	Transport/kalibrering/ trening i elektronisk krigføring	Tar 5-9 passasjerer		Gardermoen

* 334 SKV nedlegges som jagerflyskvadron. 334 SKV opprettes som fregatt helikopter skvadron på Sola innen 2005.

50

TYPE	ANT	OPPGAVE	DATA	SKV.	STASJON
Skolefly					
SAAB Safari	15	Utdanning av flyelever	To-seter		Bardufoss
Helikopter					
Bell 412 SP	18	Transport	Tar 9-13 passasjerer	339 720	Bardufoss Gardermoen
Sea King Mk 43	12	Redningshelikopter	Kan frakte inntil 20 nødstedte	330	Bodø Banak Ørland Sola
Lynx Mk 86	6	Kystvakthelikopter	Kan frakte inntil 7 personer	337	Bardufoss

P-3N brukes i Kystvakten, mens P-3C er en mer avansert type som benyttes til maritim overvåkning. Luftforsvarets F-16 og F-5 fly finnes i to utgaver, A og B (to-seter).

*) Jagerflyene F-5 og F-16 kan i Norge utstyres med følgende våpensystemer:
Luft-til-luft missiler - AIM 120 AMRAAM (ikke F-5)
Luft-til-luft missiler - «Sidewinder»
Luft-til-bakke raketter/missiler - CRV 7 og Penguin MK3 (ikke F-5)
Luft-til-bakke våpen - «Rockeye» (Cluster bomb)
Konvensjonelle bomber

51

Luftvern

TYPE	FORKLARING	ANT	STED
ARCS	«Acquisition Radar and Control System» – 3D overvåkingsradar og kommando-, kontroll- og kommunikasjonssystem (C ³) for alle luftvernssystemer i Luftforsvaret.	27 stk	Bodø og Ørland
Raketluftvern NASAMS	«Norwegian Advanced Surface to Air Missile System.» Ett batteri NASAMS har 3 ildenheter som hver har 3 raketplattformer. Hver raketplattform har 6 AMRAAM raketter.	6 batterier	Bodø og Ørland
RB70	Bofors Robot 70 kortholds selvforsvårsketluftvern. Ett batteri har 8 ildenheter RB70 å en RB70 våpenplattform og en våpen-terminal.	10 batterier	Bodø og Ørland

52

Luftforsvarets luftvernvedelinger skal i hovedsak forsvare viktige flyplasser. Luftvernet er organisert i et nettverk av luftvernssystemer med ulike egenskaper. De viktigste flyplassene har raketluftvern med midlere rekkevidde av type NASAMS og kortholds raketluftvern (RB70).

Heimevernet (HV)

Yrkestilsatte i fred:

ca 600, inkludert ca 200 sivile.

Styrke ved mobilisering:

83 000.

Hovedoppgaver:

Heimevernets hovedoppgaver er å:

- sikre infrastruktur av avgjørende betydning for totalforsvaret
- overvåke prioriterte områder og sikre prioriterte kommunikasjonsakser
- støtte forsvarsgrenenes operasjoner
- bidra til å avverge eller begrense naturkatastrofer og andre alvorlige ulykker.

Langtidsproposisjonen for omleggingen av Forsvaret i perioden 2002-2005, St. prp. 45 (2000-2001)

I løpet av planperioden vil følgende gjennomføres:

- Dagens forsvarskommandoer (FKN og FKS) og de fire distriktskommandoene (DKN, DKT, DKSV og DKØ) i Hæren legges ned.

Det opprettes:

- Fellesoperativt hovedkvarter (FOHK), Jättå i Stavanger
- Landsdelskommando Nord (LDKN), Reitan i Bodø og
- Landsdelskommando Sør (LDKS), Trondheim

- I hovedtrekk blir Heimevernet som før: 83 000 soldater og 18 HV-distrikt som får territorielt ansvar.
- Skolevirksomheten på Torpo legges ned. Dombås videreføres. Nytt kompetansesenter opprettes på Værnes.

Organisasjon:

Heimevernet består av Landheimevernet, Sjøheimevernet og Luftheimevernet.

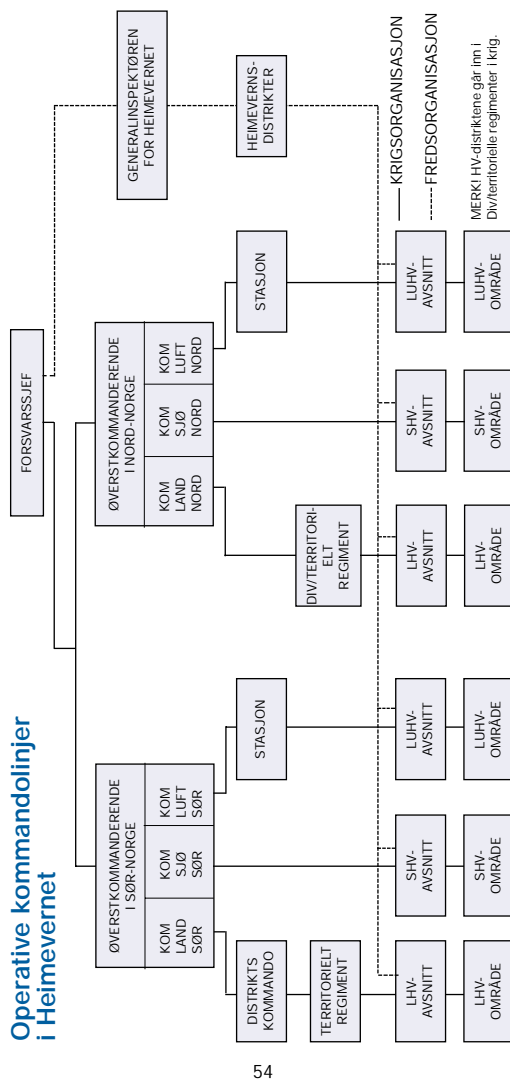
Landheimevernet (LHV)

Ca 73 000 befal/menige. Er delt inn i 88 LandHV-avsnitt og 552 Stabs- og HV-områder.

Oppdragene er hovedsakelig vakthold/sikring av viktige objekt som mob.lager, kraftstasjoner, teleinstallasjoner etc, men LHV har også oppdrag rettet mot overvåking/etterretning. Alle oppdrag er i avdelingens nærrområde slik at HV-soldatenes lokalkjennskap kan utnyttes for å løse oppdragene best mulig.

53

Operative kommandolinjer i Heimevernet

54

LHV-avdelinger er bl.a. utstyrt med maskingevær, nærpan-servåpen og rekylfrie kanoner.

LHV underlegges Hærens territoriale regimenter ved mobilisering.

Sjøheimevernet (SHV)

Ca. 4 900 befal/menige. Er delt inn i 10 SHV-avsnitt og 31 SHV-områder.

Oppdragene er å overvåke, identifisere, rapportere og kontrollere maritim aktivitet langs kysten.

SHV mobiliserer ca 235 fartøyer, 77 hurtigbåter og 74 kystmeldeposter. Våpenutstyret er 12,7 mm mitraljøser.

SHV underlegges Kommandøren for sjøstridskreftene i Nord- og Sør-Norge.

Luftheimevernet (LUHV)

Ca 1 800 befal/menige. Er delt inn i 3 avsnitt og 11 områder (eksakt organisering er under nærmere vurdering). Oppdragene er vakthold/sikring, ABC-tjeneste, MP-tjeneste og santifet.

LUHV har oppgaver i den stasjonære del av baseforsvaret ved alle hovedbasene og luftkommando- og kontrollstasjonene.

LUHV underlegges sine stasjoner ved mobilisering.

Trening

Alle HV-avdelinger skal gjennomføre trening hvert år. Treningene varierer fra test av varsling og mobiliseringsoppdrag til «tradisjonell» trening i skytefelt.

2. Samarbeidsorganer i Heimevernet

Samtidig med opprettelsen av Heimevernet i 1946 vedtok Stortinget at det skulle dannes råd og utvalg for institusjonen. Et spesielt trekk ved disse samarbeidsorganene er deltakelsen av viktige sivile organisasjoner. I kraft av samarbeidet i landsrådet, distriktsråd, områdeutvalg og kommunale HV-nemnder, fungerer Heimevernet som bindeledd mellom det sivile samfunn og Forsvaret.

Landsrådet for Heimevernet

Landsrådet for Heimevernet oppnevnes av Forsvarsdepartementet for fire år av gangen og teller 33 representanter, hvorav 18 er valgt av HV-personellet i distriktene. De sivile representantene oppnevnes fra følgende organisasjoner: Det frivillige Skyttervesen, Landsorganisasjonen i Norge, Norges Bondelag, Norges Fiskarlag, Norges Idrettsforbund, Norges Lotteforbund, Norges Røde Kors, Norges Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Folkehjelp, Norske Kvinners Sanitetsforening, Direktoratet for sivilt beredskap, Norske Rein-

55

driftssamers Landsforbund, Landsrådet for norske barne- og ungdomsorganisasjoner (2 repr) og Næringslivets Hovedorganisasjon.

Landsrådet skal gjennom uttalelser og forslag gi råd i alle viktige spørsmål som angår Heimevernet. Dette gjelder blant annet ved tilsetning av Generalinspektør for Heimevernet.

Distriktsråd:

Distriktsrådene består vesentlig av representanter fra de samme sivile organisasjonene. I tillegg møter en representant for hvert HV-avsnitt i rådet. Normalt er det møter i distriktsrådene en gang i året. På disse behandles blant annet HV-distriktssjefens hovedårsrapport.

Områdeutvalg:

I hvert HV-område finnes et områdeutvalg med 3-10 valgte representanter. Områdeutvalget representerer alt HV-personell i området, og har som oppgave å gi råd i alle viktige spørsmål som angår Heimevernet i området. Områdeutvalget, representert ved arbeidsutvalget, skal blant annet arbeide for at området har tilstrekkelig med kvalifisert befal og spesialister. Områdeutvalgets arbeidsutvalg behandler også disiplinærsaker framlagt av områdesjefen.

Kommunale HV-nemnder:

I alle kommuner skal det oppnevnes en HV-nemnd. Nemnda er en del av organisasjonen i Heimevernet, og er rådgivende organ for områdesjefen. Nemnda består av tre medlemmer, hvorav to oppnevnes av kommunen og en av den lokale politimyndighet. Nemndas viktigste oppgave er å vurdere alt personell som overføres eller søker til Heimevernet. Områdesjefen deltar i nemndas møter i samsvar med egne bestemmelser gitt i regler for den kommunale HV-nemnd.

3. Misjoner i utlandet

Som følge av endringer i den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa, og derav endrede mønstre for kontakt og samarbeid, vil Forsvarsdepartementet i løpet av år 2000 gjennomføre visse endringer i forsvarsattachéordningen. Fra og med høsten 2000 vil Norge ha forsvarsattachéer ved 11 utenriksstasjoner, og gjennom sideakkreditering være representert i 16 land. Hovedoppgavene til attachéene er å holde seg orientert om forsvarspolitiske og militære forhold i det/de land vedkommende er akkreditert.

Attachéene er stasjonert i (sideakkreditering er angitt i parentes): Washington (Canada), Berlin (Sveits, Østerrike), Helsingfors, Haag (Belgia, Luxembourg), London (Irland), Warszawa (Tsjekkia, Slovakia), Moskva (Hvite-Russland, Ukraina), Paris (Spania), Roma (Slovenia, Ungarn, Bulgaria,

Romania), Riga (Estland, Litauen), Stockholm. I London, Moskva og Berlin vil det være en assisterende forsvarsattaché. I Washington er Forsvarsdepartementet representert ved en spesialråd for forsvarssaker. I tillegg til forsvarsattachéen og spesialråden er to assisterende forsvarsattachéer og en logistikkattaché stasjonert i Washington.

Forsvarsattachéen i Washington er også forsvarssjefens nasjonale representant overfor Øverstkommanderende for de allierte stridskrefter i Atlanterhavsområdet (SACLANT).

Norges delegasjon til NATO (NORDEL) og i Brussel ivaretar Norges interesser i NATOs Råd (NAC), Forsvarsplanleggingskomiteen (DPC) og i forbindelse med det samarbeid som utvikles mellom NATO og EU. I delegasjonen inngår fra Forsvarsdepartementet en råd for forsvarssaker, en stedfortredende råd, en forsvarspolitisk råd, en ressursråd og fire assisterende råder som representerer Norge i de av NATOs komiteer som dekker forsvarsministerens ansvarsområder.

Ved den militære delen av NATOs hovedkvarter i Brussel har forsvarssjefen en stab, Militærmisjonen i Brussel (MMB). MMB ivaretar norske militære interesser i Militærkomiteen (MC) og bistår delegasjonen i saker som behandles i NAC, DPC og deres underkomiteer. MMB deltar også i det samarbeid som utvikles mellom EU og tredje land på militært nivå. MMBs deltakelse i dette samarbeidet finner sted via EU-delegasjonen. Norge har også militærådgivere ved de norske delegasjonene til FN og OSSE.

4. Sivilforsvaret

Styrke i fred:

Permanent stab på ca 350.

Styrke ved mobilisering:

Ca 50 000 + ca 33 000 i industrivernet.

Hovedoppgave:

Redusere tap og skader mest mulig i en krise- eller krigssituasjon.

Organisering:

Sivilforsvarsavdelingen i Direktoratet for sivilt beredskap (DSB) utgjør Sivilforsvarets sentrale ledelse. DSB hører inn under Justisdepartementet. Regionalt hører Sivilforsvaret inn under fylkesmennene. Politimestrene er kretssjefer i Sivilforsvaret.

Tilfluktsrom:

Pr 1 januar 1999 var det plass i tilfluktsrom for omkring 2,7 millioner mennesker. Disse er fordelt på ca 2,4 millioner plasser i private tilfluktsrom og ca 320 000 i offentlige tilfluktsrom.

Varsling:

Til å varsle sivilbefolkningen om viktige meldinger eller luftangrep, finnes det vel 1 200 varslingsanlegg som kan gi tre signaler. Disse er:

1.«Viktig melding – lytt på radio»

(Der det ikke finnes varslingsanlegg, vil dette signalet bli gitt ved ringing i kirkeklokker.)

2.«Flyalarm»

3.«Faren over»

Informasjon:

Opplysninger til befolkningen om vernetiltak fås ved henvendelse til nærmeste sivilforsvarskrets, eller til Direktoratet for sivilt beredskap.

5. Den sivile beredskap

	Skal i fred forberede disse beredskapsoppgavene	Forberedelsene omfatter bl a	Direkte ansvarlig myndighet	Private med ansvar, bl a
Administrativt beredskap	Sikre at stats- og kommunale administrasjoner kan løse sine oppgaver	Gjennom risiko- og sårbarhetsanalyser, ularb, beredskapsplaner, samt iverksette nødvendige tiltak for å heve krisehåndteringsveivnen.	Vedkommende administrasjonsgren (departement, fylke, kommune)	
Forsyningsberedskap	Rasjonell utnyttelse av tilgjengelige ressurser. Planer for at totalforsvarets og befolkningens behov for varer og tjenester kan dekkes	Forsyninger, produksjon, omsetning og rasjonering, bygg og anlegg, arbeidskraft, transport, samband, disponering av bygninger, reparasjons- og utbyggingsjeneste, finanser	Vedkommende administrasjonsgren (departement, fylke, kommune)	Norges Rederforbund, oljeselskaper, kraftverk, banker og industribedrifter
Sivilforsvar	Vern av befolkningen	Krigsutryllingsplanlegging, varsling og samband, tilfluktsrom, utrustning og øvelse av styrker, informasjon	Direktoratet for sivilt beredskap	Byggherrer, NHO og industribedrifter
Politi	Oppretholdelse av ro og orden	Utrusting og øvelse av en politireservestyrke på 5 450 mann	Jusisdepartementet	
Helseberedskap	Sikring av befolkningens helse	Økning av sykehusenes kapasitet (lokale, materiell og personell)	Statens helsestusyn	Helseinst., vernetverk
Informasjonsberedskap	Orientering til befolkningen	Forberedelse av Regjeringens presse- og informasjonsjeneste, herunder sentrale og regionale presse- og informasjonsentra	Statsministerens kontor i samarbeid med fylkesmennene	NTB, Aviser, NRK